

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Ursache Petru

judecători

Toma Nadejda

Moraru Petru

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de inculpații Bahnă Dorin Grigore, Barbăroș Mihail Ion și reprezentanții legali ai acestora Bahnă Olga și Barbăroș Eugenia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui

Bahnă Dorin Grigore, născut la XXXXXX, originar și domiciliat în XXXXXX;

Barbăroș Mihail Ion, născut la XXXXXX, originar și domiciliat XXXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 03.08.2015 – 29.02.2016;
2. Instanța de apel: 22.03.2016- 10.11.2016;
3. Instanța de recurs: 01.03.2017- 17.05.2017.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rezina din 29 februarie 2016, a fost încetat procesul penal în privința inculpaților minori Bahnă Dorin Grigore și Barbăroș Mihail Ion, învinuiți în baza art. 151 alin. (2) lit. d) și art. 287 alin. (3) Cod penal pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, inculpații minori Bahnă Dorin Grigore și Barbăroș Mihail Ion se învinuiesc de către organul de urmărire penală de faptul că, la data de 06 noiembrie 2014, aproximativ în jurul orei 00:10, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, au ieșit la marginea sat. XXXXXX, unde au blocat drumul cu niște saci cu deșeuri, fapt pentru care a fost stopat automobilul de marcă „Dacia Logan” cu nr/î XXXXXX, care se deplasa spre XXXXXX, la volanul căruia se afla cet. Lașcu Ion Marin, care coborând să înlătore sacii din drum, a fost atacat de minorii Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail

care, încălcând grosolan ordinea publică, acționând cu cinism și obrăznicie deosebită, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului, inclusiv l-au lovit de mai multe ori cu o bară din metal, cauzându-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Tot ei, minorii Bahnă Dorin Grigore și Barbăroș Mihail, la data de 06 noiembrie 2014, în jurul orei 00:10, fiind în stare de ebrietate alcoolică, au ieșit la marginea sat. XXXXXX și blocând drumul cu niște saci cu deșeuri, care duc spre XXXXXX, fapt pentru care a fost stopat automobilul de marcă „Dacia Logan” n/î XXXXXX, la volanul căruia se afla cet. Lașcu Ion Marin, care ieșind să înlăture obstacolul, a fost atacat de minorii Barbăroș Mihail și Bahnă Dorin, care din motive huliganice intenționat l-au maltratat cu mânele și cu picioarele, inclusiv, Bahnă Dorin, aplicându-i mai multe lovituri cu o bară din metal pe diferite părți ale corpului, astfel, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 507 D din 31.12.2014, cet. Lașcu Ion Marin, i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Acțiunile inculpaților minori Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 287 alin. (3) Cod penal - *„huliganism agravat , adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșit de două persoane, cu aplicarea unui obiect pentru vătămarea integrității corporale”* și conform art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal - *„vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două persoane.”*

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de procuror și partea vătămată Lașcu Ion, care au solicitat:

– **Procurorul**, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care inculpații Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail să fie recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal la câte 6 (șase) ani închisoare și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la câte 3 (trei) ani închisoare, iar în conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal să le fie stabilită pedeapsa definitivă de 7 (șapte) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori.

În apelul declarat acuzatorul de stat a invocat ilegalitatea sentinței, considerând că, prima instanță urma să aprecieze critic declarațiile inculpaților și reprezentantului legal Barbăroș Eugenia în ceea ce privește faptul că ar fi fost chestionați cu încălcarea normelor legale, iar acțiunea de prezentare spre recunoaștere ar fi fost petrecută cu abateri, fiindcă aceste declarații n-au fost confirmate, iar ei sunt persoane interesate într-un rezultat pozitiv în favoarea inculpaților.

– **Partea vătămată Lașcu Ion**, casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail să fie recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 151

alin. (2) lit. d) și art. 287 alin. (3) Cod penal cu aplicarea pedepsei conform normei penale.

În motivarea apelului a invocat ilegalitatea sentinței, considerând că cumulul de probe administrat în cadrul urmăririi penale și cercetat în cadrul dezbaterilor judiciare confirmă pe deplin vinovăția inculpaților minori, care au recunoscut vina și au descris în detaliat circumstanțele de fapt ale cauzei comise de către ei, iar prima instanță a neglijat totalmente aceste probe, astfel că, inculpații au rămași nepedepsiți, iar el ca parte vătămată la moment a rămas prejudiciat fără dreptul de a-și recupera paguba.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016 au fost admise apelurile declarate, dar și din alte motive, casată sentința Judecătorei Rezina din 29.02.2016 și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3), art. 79 alin. (1) Cod penal la 4 ani închisoare ;

- în baza art. 287 alin. (3) Cod penal cu aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3), art. 79 alin. (1) Cod penal la 2 ani închisoare.

Conform art. 84 Cod penal pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial a fost stabilită pedeapsă definitivă prin aplicarea prevederilor art. 70 alin. (3) Cod penal și art. 79 alin. (1) Cod penal lui Bahnă Dorin Grigore și Barbăroș Mihail Ion câte 5 ani închisoare pentru fiecare, cu executare în penitenciar pentru minori.

Conform art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală pentru încălcarea drepturilor inculpaților Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail a fost redusă pedeapsa la 4 ani închisoare drept recompensă pentru încălcările comise.

Conform art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei lui Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail, stabilindu-le termen de probațiune câte 2 ani pentru fiecare.

5. Pentru a pronunța soluția, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și suplimentar de către instanța de apel, apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, călăuzindu-se de propria convingere, instanța de apel a constatat următoarea stare de fapt.

La data de 06.11.2014, în jurul orei 00:10, minorii Bahnă Dorin și Barbaroș Mihail, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, au ieșit la marginea s. XXXXXX, unde au blocat drumul cu niște saci cu deșeuri, fapt pentru care a fost stopat automobilul de marcă „Dacia Logan” cu nr/î XXXXXX, care se deplasa spre XXXXXX, la volanul căruia se afla cet. Lașcu Ion Marin, care coborând să înlătore sacii din drum, a fost atacat de minorii Bahnă Dorin și Barbaroș Mihail care, încălcând grosolan ordinea publică, acționând cu cinism și obrăznicie deosebită, i-au aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului,

inclusiv Iau lovit de mai multe ori cu o bară din metal, cauzându-i vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Tot ei, minorii Bahnă Dorin și Barbaroș Mihail, la data de 06 noiembrie 2014, în jurul orei 00:10, fiind în stare de ebrietate alcoolică, au ieșit la marginea sat. XXXXXX și blocând drumul cu niște saci cu deșeuri, care duc spre XXXXXX, fapt pentru care a fost stopat automobilul de marcă „Dacia Logan” n/î XXXXXX, la volanul căruia se afla cet. Lașcu Ion Marin, care ieșind să înlăture obstacolul, a fost atacat de minorii Barbăroș Mihail și Bahnă Dorin, care din motive huliganice intenționat l-au maltratat ambii cu mâinele și cu picioarele, inclusiv, Bahnă Dorin, aplicându-i mai multe lovituri cu o bară din metal pe diferite părți ale corpului, care conform raportului de expertiză medico-legală nr. 507 D din 31.12.2014, cet. Lașcu Ion Marin i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că organul de urmărire penală corect a încadrat acțiunile inculpaților Bahnă Dorin Grigore și Barbăroș Mihail Ion în dispoziția art. 287 alin. (3) Cod penal după indicii calificativi - *„huliganism agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțită de aplicarea violenței asupra persoanei, precum și acțiunile care prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, săvârșit de două persoane, cu aplicarea unui obiect pentru vătămarea integrității corporale”* și art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal - *„vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două persoane.”*

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpaților Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail și le-a calificat drept o metodă de apărare aleasă de către inculpați în scop de a se eschiva de la răspunderea penală pentru faptele comise și această versiune aleasă de inculpați nu coroborează cu celelalte probe.

Totodată, instanța de apel, notificând prevederile art. 332 Cod procedură penală „Încetarea procesului penal în ședința de judecată”, a considerat, că prima instanță ilegal a încetat procesul penal în privința inculpaților pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, și anume, s-a constatat un șir de acțiuni de urmărire penală care au fost efectuate cu încălcări și abateri evidente de la prevederile legale, precum încălcarea procedurii de audiere a minorilor și de prezentare a lor spre recunoaștere părții vătămate, însă instanța de apel a reținut că, în afară de faptul că inculpații și unul din reprezentanții legali au comunicat instanței că aceste acțiuni procesuale au fost îndeplinite cu încălcarea legislației, aceste fapte nu au fost probate.

Cu toate acestea, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a stabilit comiterea mai multor încălcări procedurale în privința inculpaților și în acest sens, a menționat că, la data de 18.11.2014 ambii inculpați minori au fost prezentați la domiciliul părții vătămate Lașcu Ion în XXXXXX spre recunoaștere, dar proces-verbal de recunoaștere nu s-a întocmit, organul de poliție s-a limitat ulterior cu recunoașterea persoanelor după fotografiile, după ce au fost prezentate persoanele spre recunoaștere victimei; audierea minorilor și recunoașterea după

fotografiile au fost efectuate contrar prevederilor legislației procesual penale fără participarea reprezentanților legali ai minorilor și fără participarea pedagogului, fapt confirmat în ședința de judecată.

La fel, s-a stabilit că prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 06.11.2014, au fost ridicate haine, care nu au fost recunoscute ca corp delict și nu au fost anexate la cauza penală ca corp delict (f.d. 11).

Mai mult, instanța a reținut că a fost încălcată procedura de înregistrare a sesizărilor despre comiterea infracțiunii, anunțul telefonic despre comiterea infracțiunii de la IP XXXXXX fiind înregistrat greșit în registrul 2 la data de 06.11.2014 și doar la 13.11.2014 denunțul lui Lașcu Ion fiind înregistrat în registrul nr. 1 la IP XXXXXX.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel, a ținut cont de prevederile art. 75-78 Cod penal, precum și de art. 70 alin. (3) și art. 79 alin. (1) Cod penal, gravitatea infracțiunilor săvârșite, care fac parte din categoria celor mai puțin grave și grave, de motivul acestora, de persoana celor vinovați, care se caracterizează satisfăcător la locul de trai, nu au restituit părții vătămate prejudiciul cauzat, anterior nu au mai fost judecați, condițiile în care trăiesc și sunt educați minorii, gradul de dezvoltare intelectuală, volitivă și psihologică, particularitățile caracterului și temperamentului, interesele și necesitățile lor.

Totodată, s-a ținut cont și de art. 385 alin. (4) Cod de procedură penală, astfel că, pentru încălcarea drepturilor inculpaților Bahnă Dorin și Barbăroș Mihail, instanța de apel a redus pedeapsa la 4 ani închisoare drept recompensă pentru încălcările comise.

Reieșind din circumstanțele enunțate, instanța de apel a ajuns la concluzia că reeducarea și corijarea inculpaților e posibilă fără privarea de libertate cu suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii pe un termen de probațiune, conform art. 90 Cod penal.

6. Decizia instanței de apel din 10 noiembrie 2016 pronunțată integral la 01 decembrie 2016, este atacată cu recurs ordinar de inculpații Bahnă Dorin Grigore, Barbăroș Mihail Ion și reprezentanții legali ai acestora Bahnă Olga și Barbăroș Eugenia, la data de 09.02.2017, care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia cu pronunțarea unei hotărâri de achitare ori menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului indică circumstanțele expuse de prima instanță privind încălcările comise la faza de urmărire penală, totodată, considerând că probele administrate în cauza dată nu dovedesc vinovăția inculpaților minori în săvârșirea infracțiunilor imputate.

La fel, recurenții solicită repunerea în termen a recursului, motivând că au făcut cunoștință cu decizia integrală a instanței de apel la data de 03.02.2017, când au primit la domiciliu cererea de chemare în judecată a cet. Lașcu Ion privind repararea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune.

7. Procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, solicitând inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Prevederile legale cu privire la termenul de recurs au un caracter imperativ, deoarece recursul declarat după expirarea termenului se consideră tardiv și nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual, dat fiind faptul că legea procesual-penală nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Potrivit dispozițiilor art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

În acest sens art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală impune obligația îndeplinirii în termen a actelor de procedură, sub sancțiunea decăderii din exercițiul dreptului. Astfel, neexecutarea în termen a unui drept procesual, conform sancțiunii menționate, duce la pierderea acestuia.

Potrivit prevederilor art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală și practica judiciară stabilită, la calcularea termenului de apel se aplică sistemul de unități libere (zile libere) cu posibilitatea prelungirii termenului până la prima zi lucrătoare, dacă acesta urmează să se sfârșească într-o zi nelucrătoare. La calcularea termenului de apel, nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Din materialele dosarului se constată că, la 10 noiembrie 2016 instanța de apel a judecat cauza în prezența procurorului, inculpaților Bahnă Dorin Grigore, Barbăroș Mihail Ion, reprezentanților legali ai acestora Bahnă Olga și Barbăroș Eugenia, avocaților inculpaților Cataramă Rodica și Cazacu Dumitru, părții vătămate Lașcu Ion, pedagogului, cu adoptarea și pronunțarea dispozitivului deciziei, explicarea modului și termenului de atac, și aducerea la cunoștință, că decizia motivată va fi pronunțată la data de 01 decembrie 2016, ora 14:00 (f. d. 227-231, vol. I).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 01 decembrie 2016, ora 14:00, în ședința de judecată s-au prezentat procurorul, partea vătămată

Lașcu Ion și avocații inculpaților Cataramă Rodica și Cazacu Dumitru, cărora li s-a înmânat copia de pe decizia motivată, fapt confirmat prin recipisa anexată la dosar (f. d. 253, vol. I), iar ceilalți participanți la proces nu s-au prezentat, însă în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală le-a fost expediată copia de pe decizia motivată (f. d. 254, vol. I).

Reieșind din prevederile legale enunțate supra, termenul de declarare a recursului ordinar expira la data de 03 ianuarie 2017, însă potrivit materialelor dosarului acesta este declarat la data de 09 februarie 2017 (f.d. 12, vol. II).

Referitor la solicitarea recurenților privind repunerea în termen a recursului declarat, Colegiul penal relevă că, termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui este stabilită exhaustiv prin lege, acesta fiind absolut și având un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac. Recursul declarat după expirarea termenului stabilit se respinge ca tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a acestuia.

În conformitate cu prevederile legale și ținând cont de circumstanțele de fapt stabilite, Colegiul penal consideră că recursul ordinar declarat de inculpații Bahnă Dorin Grigore, Barbăroș Mihail Ion și reprezentanții legali ai acestora Bahnă Olga și Barbăroș Eugenia este depus peste termenul legal, prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, după expirarea a 30 zile de la data pronunțării deciziei.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpații Bahnă Dorin Grigore, Barbăroș Mihail Ion și reprezentanții legali ai acestora Bahnă Olga și Barbăroș Eugenia împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2016, în cauza penală în privința lui **Bahnă Dorin Grigore și Barbăroș Mihail Ion**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **16 iunie 2017**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Moraru Petru